

Ixtisoslashtirilgan ta'lim muassasalari agentligi maktablariga **QABUL IMTIHONI MATERIALLARI SPETSIFIKATSIYASI**

BIOLOGIYA VA TABIIY FANLAR

8-SINF

2024/2025-o'quv yili

Mazkur test spetsifikatsiyasining maqsadi Ixtisoslashtirilgan ta'lim muassasalari agentligi tasarrufidagi maktablarga qabul jarayonida o'quvchining biologiya va tabiiy fanlardan bilim darajasini aniqlash va qabul imtihonida qo'llaniladigan test variantlari strukturasi va unga qo'yiladigan talablarni belgilashdan iborat.

● **Biologiya va tabiiy fanlar bo'yicha qabul imtihoni**

Biologiya va tabiiy fanlar bo'yicha qabul imtihoni fan bo'yicha o'quvchilarning savodxonlik darajasini diagnostika qilishga mo'ljallangan topshiriqlardan iborat bo'ladi.

● **Biologiya va tabiiy fanlar bo'yicha qabul imtihoni materiallari qamrab olgan sohalar**

Biologiya va tabiiy fanlar bo'yicha qabul imtihoni test sinovi topshiriqlari umumiy o'rta ta'lim maktablarida biologiya fanidan 5-7-sinflari materiallari asosida quyidagi mazmun sohalarini qamrab oladi:

1. Tirik organizmlarning xilmaxilligi
2. Tirik organizmlarning tuzilishi (hujayra, to'qima, organ, organlar sistemasi)
3. Koordinatsiya va harakatlanish
4. Moddalar almashinuvi (oziqlanish va nafas olish, ayirish)
5. Tirik organizmlarda moddalar transporti
6. Reproduksiya, o'sish va rivojlanish
7. Tur, populyatsiya, ekosistema, biosfera
8. Tabiiy fanlar integratsiyasi

● **Qabul imtihonida diagnostika qilinadigan o'quv va aqliy faoliyat ko'rsatkichlari**

Diagnostika ishi o'quvchilarning biologiya va tabiiy fanlar bo'yicha quyidagi o'quv va aqliy faoliyat ko'nikmalarini nazorat qiladi.

Faoliyat turi	O'quv va aqliy faoliyat ko'nikmalari darajasiga qo'yiladigan talablar
Bilish va tushunish	Biologik obyekt, hodisa, jarayonlarni eslaydi, taniydi, biologik obyekt, hodisa, jarayonlar mohiyatini va ahamiyatini sharhlaydi, talqin qiladi, tushuntira oladi, misollar keltira oladi, ta'riflay oladi
Qo'llash	Biologik obyekt, hodisa, jarayonlar haqidagi qonun va qonuniyatlarni qo'llaydi, berilgan topshiriqlar yechimining modeli va sxema tarzida ifoda etadi.
Tahlil	Biologik obyekt, hodisa, jarayonlarni tarkibiy qismlarga, toifalarga, guruhlariga ajratadi, qismlar orasidagi munosabatlarni, umumiy qonuniyatlarni aniqlaydi, xususiydan umumiyga, umumiydan xususiyga va murakkabdan oddiyga yo'nalishida tahlil qila oladi.

● **Nazorat qilinadigan ko'nikmalar bo'yicha diagnostika ishi strukturasi**

T/r	O'quv va aqliy faoliyat turi	Topshiriqlar soni	Ulushi
1	Bilish va tushunish	2	20%
2	Qo'llash	7	70%
3	Tahlil	1	10%
	JAMI	10	100%

● **Biologiya va tabiiy fanlar o'quv dasturi mazmunining bo'limlar hamda o'quv va aqliy faoliyat ko'nikmalari bo'yicha qamrab olinishi**

Bo'lim	Ta'lim komponentlari	Bilish va tushunish	Qo'llash	Tahlil	JAMI
Tirik organizmlarning xilmaxilligi	<ul style="list-style-type: none"> • Bakteriyalar dunyosi • Zamburug'lar dunyosi • O'simliklar dunyosi • Hayvonot dunyosi • Tirik organizmlar klassifikatsiyasi 	1	1		2
Tirik organizmlarning tuzilishi (hujayra, to'qima, organ, organlar sistemasi)	<ul style="list-style-type: none"> • Hujayra – tirik organizmlarning tuzilish birligi • To'qimalar • Gulli o'simliklarning vegetativ organlari. • O'simliklarning generativ organlari • Odam va hayvonlarning organlari va organlar sistemasi 	1	1		2
Koordinatsiya va harakatlanish	<ul style="list-style-type: none"> • Tirik organizmlarning o'z-o'zini boshqarishi • Nerv sistemasi • Tirik organizmlarning harakatlanishi • Umurtqasiz va umurtqalilarning harakat organlari 		1		1
Moddalar almashinuvi (oziqlanish va nafas olish, ayirish)	<ul style="list-style-type: none"> • O'simliklarning oziqlanishi • Hayvonlarning oziqlanishi • Odamning ovqat hazm qilish sistemasi • O'simliklarning nafas olishi • Odam va hayvonlarning nafas olishi • Ayirish. Odam va hayvonlarning ayirish 		1		1
Tirik organizmlarda moddalar transporti	<ul style="list-style-type: none"> • O'simliklarda moddalar transporti • Umurtqasiz va umurtqalilarning qon aylanish sistemasi 		1		1
Reproduksiya, o'sish va rivojlanish	<ul style="list-style-type: none"> • Organizmlarning ko'payishi • Organizmlarning individual rivojlanishi 		1		1
Tur, populyatsiya, ekosistema, biosfera	<ul style="list-style-type: none"> • Tur, populyatsiya • Ekosistemalar. Biosfera • Oziq zanjiri va oziq to'ri 		1		1
Tabiiy fanlar integratsiyasi	<ul style="list-style-type: none"> • Modda va uning xossalari • Quyosh sistemasi va koinot • Geografik xaritalar • Yer qobiqlari • Harakat va kuch • Energiya • Elektr va magnit hodisalar 			1	1
	JAMI	2	7	1	10